

**LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER
ONDERWIJS**

ADVIES 2014-02

2 september 2014

De commissie heeft op grond van hetgeen haar bekend is geworden geen reden aan de pedagogisch didactische bekwaamheid van de docenten te twijfelen. Er zijn geen feiten komen vast te staan waaruit zonder twijfel kan worden afgeleid dat de aangeklaagden onjuist hebben gehandeld. Bij het maken van grapjes is voorzichtigheid geboden. De docenten hebben ieder voor zich uitdrukkelijk verklaard dat zij zich aan de medische adviezen houden, hetgeen geloofwaardig wordt geacht. Als de medische informatie ook in te zien is voor medeleerlingen, is dat naar het oordeel van de commissie vanuit een oogpunt van bescherming van de privacy onjuist. Ten aanzien van informatie alleen op een voor docenten toegankelijke plaats of digitaal alleen aan docenten verstrekt, acht de commissie dat niet het geval. Van de kant van het college van bestuur of vanuit de directie is weliswaar snel actie ondernomen in de vorm van het uitnodigen voor een gesprek of contact via telefoon of e-mail maar de nodige follow-up ontbreekt. De communicatie tussen de betrokkenen binnen de school verloopt onvoldoende gestructureerd. Opnemen van gesprekken is toegestaan waarbij melding daarvan gepast is.

**OORDEEL VAN DE LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE
VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER ONDERWIJS
INZAKE KLACHT 14-02**

De Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (verder: de commissie) heeft op 14 februari 2014 een klacht ontvangen van de heer A. en mevrouw B. (hierna te noemen: de klagers), ouders van C. (12 jaar). De klacht, geregistreerd onder nummer 14-02, is gericht tegen de heer D, mevrouw E., mevrouw F., docenten van School X (hierna te noemen: respectievelijk de aangeklaagden en de school). De klacht is mede gericht tegen de heer G., directeur van de school en de heer H., voorzitter College van Bestuur van de Stichting Y te Z (hierna te noemen: de aangeklaagden).

Procedure

De commissie die de klacht heeft behandeld, bestond uit mr. C. Sjenitzer, voorzitter, drs. A.J.M. van den Maagdenberg, lid en mr. W.G.G.M. van Holsteijn, lid.

De commissie heeft op 25 februari 2014 het door klagers ingevulde vragenformulier per post ontvangen. Op 21 februari 2014 hadden klagers reeds nadere stukken ingediend.

Aangeklaagden zijn in de gelegenheid gesteld zich schriftelijk te verweren. Op 8 april 2014 heeft de commissie een verweerschrift met diverse bijlagen ontvangen.

Klagers en aangeklaagden zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op een op 13 mei 2014 te Den Haag gehouden besloten hoorzitting. De klagers hebben tijdens de hoorzitting aan de hand van een schriftelijk stuk gereageerd op het verweerschrift en het voorgelezen stuk aan het einde van de hoorzitting aan de commissie en de aangeklaagden overhandigd. De aangeklaagden hebben met deze gang van zaken ingestemd en tijdens de hoorzitting mondeling op de inbreng van de klagers gereageerd.

Klagers waren tijdens de hoorzitting aanwezig. Aangeklaagden waren eveneens aanwezig, vergezeld van mevrouw mr. I., advocaat van de aangeklaagde docenten en de heer mr. J., advocaat van de andere aangeklaagden.

Ontvankelijkheid

De aangeklaagden hebben de commissie verzocht de klacht niet-ontvankelijk te verklaren. Zoals bij e-mail van 22 april 2014 aan partijen is medegedeeld, heeft de voorzitter besloten geen gebruik te maken van de bevoegdheid hem toegekend in artikel 13, lid 1, van de

Regeling Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs" (afgekort: de Regeling), omdat hij van oordeel is dat er geen sprake is van kennelijke niet-ontvankelijkheid van de klacht.

De voorzitter is tot zijn beslissing gekomen nadat hij het volgende heeft overwogen.

De klacht is gedateerd op 10 februari 2014 en ingediend per e-mail op 14 februari 2014. De leerlinge is per 17 februari 2014 bij de school uitgeschreven. Op het moment dat de klacht werd ingediend, was de leerlinge derhalve nog ingeschreven. Bovendien hebben klagers zich geruime tijd voordien al met hun klacht tot het bevoegd gezag van de school gewend. De voorzitter overwoog ten slotte dat vooralsnog niet is gebleken dat klagers geen belang bij de behandeling van hun klacht (meer) hebben. Aangeklaagden hebben tijdens de hoorzitting aangegeven zich bij dit oordeel van de voorzitter neer te leggen. De commissie verklaart de klacht dan ook **ontvankelijk**.

Korte inhoud van de klacht

- 1. De leerlinge is zeer ongepast, onbehoorlijk en (pedagogisch) onverantwoord benaderd door de aangeklaagde docenten. Ten onrechte worden kwetsende grappen en sarcastische opmerkingen gemaakt. Medische problemen en adviezen betreffende de leerlinge worden niet serieus genomen. Het multidisciplinair handelen schiet veelal tekort;**
- 2. De aangeklaagde directeur en de voorzitter van het bestuur hebben geen gepaste actie ondernomen;**
- 3. De school handelt in strijd met de eigen integriteitscode, de klachtenregeling ongewenst gedrag, de arbeidsomstandighedenwet en het internationaal verdrag voor de rechten van het kind (IVRK). De belangen van de leerlinge worden niet in acht genomen.**

Ad 1. De heer D. heeft op 3 oktober 2013 tijdens de les ongepaste opmerkingen gemaakt naar aanleiding van een obstipatieprobleem van de leerlinge. Deze manier van optreden getuigt niet van een juist pedagogisch handelen en is voorafgegaan door eerdere kwetsende grapjes. Opmerkingen van klagers richting de docent lijken het probleem niet te verhelpen.

Op 12 november 2013 heeft de heer D. de klachten van de leerlinge inzake een blessure niet serieus genomen en haar dit op een duidelijk sarcastische wijze laten merken.

Mevrouw F. heeft op 17 oktober 2013 van de leerlinge verlangd dat zij zou doorgaan met dansen terwijl de leerlinge aan gaf pijn te hebben door haar blessure. De fysiotherapeut en de orthopeed hadden geadviseerd bij pijn te stoppen met dansen. Dit was bekend bij mevrouw E. en had mevrouw F. ook moeten weten. Het multidisciplinair handelen schiet hier tekort.

Op 13 november 2013 mocht de leerlinge van mevrouw F. niet stoppen met dansen. Dit terwijl zij toch weer pijn kreeg na geprobeerd te hebben de dansoefeningen uit te voeren. De hiervoor genoemde benadering vanuit de docenten maakte de leerlinge erg verdrietig. De orthopeed en fysiotherapeut gaven aan niet te begrijpen waarom hun adviezen niet werden opgevolgd.

De klaagster heeft mevrouw F. aangesproken over het voorval van 17 oktober 2013 en heeft op 20 november 2013 een gesprek gehad met onder meer mevrouw E. en de heer G. Het verdriet van de leerlinge werd verergerd toen de leerlinge mogelijk uitgesloten zou worden van deelname aan de eindvoorstellingen vanwege haar afwezigheid tijdens een bepaalde les.

Klaagster heeft op 19 december 2013 telefonisch contact met mevrouw F. gehad. Mevrouw F. gaf aan het klaagster kwalijk te nemen dat zij luisterde naar haar dochter van 10. De leerlinge zou alleen wat met haar armen hoeven doen en zou overigens regelmatig door de gangen rennen.

Mevrouw E. heeft de leerlinge in juni 2013 op een onprettige manier aangesproken op het feit dat zij niet had deelgenomen aan een stranduitje vanuit de basisschool. De leerlinge was de week daarvoor ziek geweest en had haar prioriteit bij ballet (en de eindvoorstelling) gelegd. De wijze waarop mevrouw E. de leerlinge, mede in aanwezigheid van een andere docent, had benaderd, was niet in orde. Mevrouw E. had bovendien bij het wisselen van danspakjes de leerlinge benadeeld.

Ad 2. Met de heer G. is menig voorval besproken. Het blijft bij communiceren maar daden ontbreken. De mail van klagers waarin zij een oplossing aandroegen om het gevoel van veiligheid bij de leerlinge te verhogen, is terzijde gelegd. Pas als voldaan dient te worden aan een wettelijke verplichting blijkt de school in staat te kijken naar een oplossing. De klagers hebben inmiddels geen vertrouwen meer in acties vanuit de school.

De heer H. heeft aangegeven dat bijscholing van de docenten dient plaats te vinden.

Afspraken met de heer H. worden niet goed gecommuniceerd en evenmin nagekomen.

Ad 3. Artikel 29, lid 1, van het IVRK is geschonden waardoor de leerlinge schade heeft geleden. Het onderwijs dient te zijn gericht op een zo volledig mogelijke ontplooiing van persoonlijkheid, talenten en geestelijke en lichamelijke vermogens van het kind.

Gedragscode 1, 3 en 4 van de integriteitscode van de school zijn geschonden door de gang van zaken.

Artikel 3 van de Arbeidsomstandighedenwet wordt door de school geschonden. De school dient zorg te dragen voor de veiligheid en de gezondheid van de leerlingen.

Met het doorsturen van de klacht door de secretaris van het College van Bestuur aan de directeur van de school is artikel 3 van de Klachtenregeling ongewenst gedrag geschonden. De klagers hadden slechts toestemming verleend tot het melden dat er een klacht was ingediend.

Klagers vragen zich ten slotte af of de docenten over een lesbevoegdheid beschikken.

De klagers leggen een groot aantal stukken over die ter ondersteuning van de klachtpunten dienen. Aangeklaagden geven desgevraagd aan daar geen bezwaar tegen te hebben.

Verweer

De aangeklaagden schetsen in chronologische volgorde de gang van zaken.

De aangeklaagden merken op dat de klagers graag excuses hadden gehoord richting de leerlinge naar aanleiding van hetgeen is voorgevallen tussen haar en de balletdocenten. Zij zien hiervoor echter geen reden.

Ten aanzien van de klachtpunten merken de aangeklaagden het volgende op.

Ad 1. De leerlinge heeft na haar blessure geen dingen hoeven doen die niet verantwoord waren. Adviezen vanuit het medisch team zijn altijd opgevolgd. De aangeklaagde balletdocenten hebben daartoe verklaringen afgelegd. Kwetsende grappen en suggestieve of misplaatste opmerkingen zijn door de docenten niet, althans niet bewust, gemaakt.

De aangeklaagden hebben een verklaring overgelegd van de heer K. die als pianist aan de opleiding is verbonden waarin kort gezegd wordt verklaard dat nimmer fysieke of psychische

bedreigingen door hem zijn waargenomen. De heer K. verklaart dat de leerlinge hem vooral opviel omdat zij meestal tegen de spiegel zat. Hij is van mening dat er met haar zeer coulant en begripvol is omgegaan wat betreft de fysieke beperkingen. De docenten hebben gehandeld zoals van hen verwacht mocht worden.

Mevrouw E. geeft in haar verklaring kort gezegd aan de verwijten niet te kunnen plaatsen. De beschuldiging dat zij onderscheid zou maken tussen leerlingen ervaart zij als beschadigend en is volkomen misplaatst. Naar aanleiding van het verwijt dat de klager vindt dat zij geen mening zou mogen hebben over een zaak die het basisonderwijs betrof, wijst de aangeklaagde erop dat de integratie van de basisschool en de opleiding juist de unieke kracht is van X. Gezamenlijke activiteiten zijn een zaak van alle docenten gezamenlijk.

Mevrouw F. stelt in haar verklaring dat over de blessure van de leerlinge en de gevolgen daarvan voor haar balletlessen regelmatig en intensief overleg heeft plaatsgevonden tussen het medisch team en de balletdocenten. Een overzicht van de geblesseerde leerlingen wordt opgehangen in de kleedkamers van de docenten. De leerlinge mocht altijd stoppen met dansen als zij aangaf dat te willen. Zorgvuldig omgaan met blessures en zo mogelijk blessures voorkomen behoort op een dansvakopleiding zowel voor docenten als leerlingen tot het dagelijks werk. Op 13 november 2013 heeft de aangeklaagde de leerlinge, toen zij weer aan gaf met de les te willen stoppen, gevraagd om ontspannen staande mee te oefenen met alleen haar armen. Hoewel dat bij de leerlinge duidelijk niet in goede aarde viel, kan dit niet hebben geleid tot verergering van de knieblessure. De beschrijving in de klacht is niet een feitelijke weergave van wat er heeft plaatsgevonden.

De heer D. herkent zich niet in hetgeen door de klagers wordt gesteld. De gang van zaken op 3 oktober 2013 was ook anders dan door de klagers wordt geschetst. Hoe het wel is gegaan, is de vader twee dagen na 3 oktober 2013 uitgelegd. Volgens de heer D. gingen hij en de vader vervolgens vriendelijk uit elkaar. Hij was van mening dat de zaak daarmee was opgelost. Aangeklaagde herkent zich niet in het beeld dat door klagers van hem wordt geschetst. Hij zegt vanzelfsprekend wel eens grapjes in het bijzijn van leerlingen te maken maar deze zijn nooit kwetsend van aard, althans in ieder geval nooit zo bedoeld. Op 12 november 2013 heeft de aangeklaagde verder op geen enkele wijze pressie uitgeoefend op de leerlinge om de les mee te doen. Als de arts of fysiotherapeut adviseert om niet te dansen, gebeurt dat ook niet.

Ad 2. De heren G. en H. hebben zo adequaat mogelijk gereageerd op signalen die zij van de klagers hebben ontvangen. De heer H. heeft zijn excuses aangeboden voor het feit dat een en ander niet goed was verlopen, daarbij vooral doelend op de wijze waarop er over en weer is gecommuniceerd. Voor het overige heeft hij verwezen naar de mogelijkheid van het indienen van een klacht.

Van een ontoereikend opleidingstraject en onvoldoende pedagogische kwaliteiten bij de docenten is geen sprake. De docenten hebben ieder voor zich op hun vakgebied hun sporen verdiend. In het jaar 2013 heeft een interne scholing plaatsgevonden om de aansluiting tussen het onderwijs en de vooropleiding dans te optimaliseren. In het jaar 2014 krijgt dit een vervolg met het team van docenten waarbij ook aandacht zal zijn voor het feit dat zij na hun loopbaan als uitvoerend danser zonder pedagogische opleiding als docent aan het werk zijn gegaan. Dit is overigens een wereldwijd probleem.

Van de kant van de aangeklaagden is nog gesteld dat gesprekken door de klagers zijn opgenomen zonder dat dit vooraf was aangekondigd. Zij achten dit onrechtmatig.

Ad 3. Dit klachtpunt is nauwelijks onderbouwd. De stelling dat de belangen van de leerlinge niet in acht zouden worden genomen, wordt betwist. Verwezen wordt naar de overgelegde verklaringen van de aangeklaagde docenten.

Oordeel

Op grond van het uitvoerige dossier en hetgeen aan de orde is geweest tijdens de hoorzitting komt de commissie tot het volgende oordeel waarbij zij nog opmerkt dat de klagers ervoor hebben gekozen bepaalde stukken niet in deze klachtprocedure over te leggen, omdat zij deze willen bewaren voor een (eventueel) door hen aan te vangen gerechtelijke procedure.

Een meer algemeen punt dat klagers aan de orde stellen, is dat de docenten geen lesbevoegdheid hebben en geen pedagogische opleiding hebben gehad. De commissie merkt ten aanzien hiervan op dat voor de vooropleiding dans niet de eisen van de Wet op het primair onderwijs gelden. De docenten aan die vooropleiding hoeven dan ook niet te beschikken over een onderwijsbevoegdheid als in die wet bedoeld. Gelet op de cv's van de aangeklaagde docenten beschikken zij overigens alle drie over een ruime vakkennis.

Wat betreft het ontbreken van een pedagogische opleiding heeft de voorzitter van het college van bestuur van X aangegeven dat dit een wereldwijd probleem is. Dit jaar wordt daar speciale aandacht aan besteed. Ook in het adviesrapport van Hobéon Certificering BV ten behoeve van de accreditatie van de HBO bachelor opleiding Dansvakopleiding van het X uit 2006 (productie 22 bij de stukken die klagers na de hoorzitting hebben overhandigd) wordt in meer algemene zin gesteld dat een aandachtspunt voor bijna alle docenten, die werkzaam zijn in het kunstvakonderwijs, is dat zij vooral kunstenaar zijn en geen pedagogisch didactisch geschoolde docenten en dat dit ook geldt voor de meeste docenten van de Dansvakopleiding. In algemene zin moge dat zo zijn, de klagers zijn er naar het oordeel van de commissie niet in geslaagd aan te tonen dat dit ook het geval is voor de aangeklaagde docenten. De commissie heeft op grond van hetgeen haar bekend is geworden geen reden aan de pedagogisch didactische bekwaamheid van de docenten te twijfelen. De heer D. is docent sinds 1971 en heeft een pedagogische opleiding gevolgd, gericht op dansonderwijs. Mevrouw F. is docent sinds 2007 en heeft pedagogiek en didactiek in haar opleiding gehad. Mevrouw E. is docent sinds 1987, heeft onder andere een opleiding gevolgd aan The Royal Balletschool en beschikt over speciale expertise ten aanzien van jonge kinderen.

Ad 1.

De commissie stelt vast dat de aangeklaagden gemotiveerd hebben bestreden hetgeen hen door klagers wordt verweten. Er zijn geen feiten komen vast te staan waaruit zonder twijfel kan worden afgeleid dat de aangeklaagden onjuist hebben gehandeld. Wel merkt de commissie – meer in het algemeen - op dat bij het maken van grapjes steeds de nodige voorzichtigheid geboden is omdat zij soms kwetsend kunnen overkomen, ook als zij onschuldig zijn bedoeld. Dat is des te meer het geval als de grapjes op een bepaalde persoon zijn gericht en lichamelijke aspecten betreffen.

De docenten hebben ieder voor zich uitdrukkelijk verklaard dat zij zich aan de medische adviezen houden. De commissie acht de verklaringen geloofwaardig. Het is allesbehalve in het belang van de dansopleiding, laat staan in het belang van de leerling, tegen de medische adviezen in te gaan. De klagers hebben daartegenover het tegendeel niet aannemelijk gemaakt.

De klagers hebben tijdens de hoorzitting de schending van de privacy van de leerlingen aan de orde gesteld daar waar blessurelijsten met (medische) gegevens worden opgehangen om de

docenten te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de leerlingen. De commissie stelt voorop dat het ter zake informeren van de docenten een legitiem doel dient. Docenten moeten op de hoogte zijn van blessures, vooral in het belang van de leerling. Of er in casu sprake is van schending van de privacy hangt af van de wijze waarop de informatie voor de betrokken docenten toegankelijk is. Het dossier is daarover niet helemaal duidelijk. In het verweerschrift onder punt 12 staat dat de informatie op lijsten bij de lesruimte hangt. In de verklaring van mevrouw F. staat dat de lijsten worden opgehangen in de kleedkamers van de docenten. Als de informatie ook in te zien is voor medeleerlingen, is dat naar het oordeel van de commissie vanuit een oogpunt van bescherming van de privacy onjuist. Ten aanzien van informatie alleen op een voor docenten toegankelijke plaats of digitaal alleen aan docenten verstrekt, acht de commissie dat niet het geval.

Ten overvloede wijst de commissie er nog op dat zij een geheimhoudingsplicht heeft en dat daarom het feit dat zij in het kader van onderhavige klachtprocedure de beschikking over de lijsten heeft gekregen, geen probleem is vanuit het oogpunt van privacy.

Uitgaande van de juistheid van de verklaring van mevrouw F. acht de commissie dit klachtonderdeel **ongegrond**.

Lijsten met informatie over blessures en persoonlijke informatie van leerlingen behoren niet te worden opgehangen op een ook voor leerlingen toegankelijke plaats.

Ad 2.

De commissie stelt vast dat van de kant van het college van bestuur of vanuit de directie weliswaar snel actie is ondernomen in de richting van de klagers in de vorm van het uitnodigen voor een gesprek of contact via telefoon of e-mail maar dat het aan de nodige follow-up ontbreekt. De communicatie tussen de betrokkenen binnen de school verloopt - naar het oordeel van de commissie - onvoldoende gestructureerd.

De commissie acht dit klachtonderdeel **in zoverre gegrond**.

Wat betreft het al dan niet rechtmatig zijn van het opnemen van gesprekken door klagers wijst de commissie erop dat dit in beginsel is toegestaan. Het past om dit vooraf aan te kondigen zoals bijvoorbeeld door de voorzitter van de commissie aan het begin van de hoorzitting is gedaan maar verplicht is dit niet.

Ad 3.

De klagers zijn ter zitting uitgenodigd onderhavig klachtonderdeel nader toe te lichten. Van deze mogelijkheid hebben de klagers geen gebruik willen maken in afwachting van een eventuele rechtszaak. Dit klachtonderdeel is onvoldoende onderbouwd. De commissie oordeelt dit daarom **ongegrond**.

Den Haag, 2 september 2014

C. Sjenitzer

Voorzitter

D.H.C. Dane-Peeters

Secretaris